

Прокопчук О. В.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,

Науковий керівник – **Мікуляк К.А.,**

асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв

ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Розвиток фінансових технологій, що поєднують передові програмні та цифрові рішення з традиційними фінансовими послугами, набуває дедалі більшого значення в умовах сучасної глобальної цифрової трансформації.

Зростання фінтех-компаній зумовлене низкою факторів. Насамперед вирішальну роль відіграє технологічний прогрес – зокрема розвиток хмарних платформ, систем аналітики великих даних, мобільних технологій, широкосмугового інтернету та блокчейн-технологій. Ці інструменти дали можливість опрацьовувати фінансові дані в режимі реального часу, автоматизувати платежі, здійснювати дистанційну ідентифікацію клієнтів та оцінювати їхню кредитоспроможність за допомогою скорингових моделей. Крім того, спостерігаються суттєві зміни в поведінкових моделях споживачів: вони очікують від фінансових установ простоти, відсутності надмірно складних процедур і швидкого доступу до послуг через мобільні пристрої.

Зростаюча недовіра до традиційних банків, спричинена фінансовими кризами, стала важливим економічним чинником розвитку фінтеху. У країнах, де кількість банківських установ скоротилася, споживачі почали шукати альтернативні способи зберігання коштів та здійснення транзакцій.

Україна є одним із провідних регіонів Східної Європи за темпами розширення фінтех-послуг. Національний ринок характеризується високим рівнем цифрової грамотності населення, розвиненим ІТ-сектором та активною державною політикою щодо впровадження електронних сервісів – зокрема екосистеми «Дія». Ще одним важливим чинником є політика цифровізації держави, спрямована на створення сприятливого середовища для розвитку фінансових технологій. Національний банк України затвердив Стратегію розвитку фінтеху в Україні до 2025 року у липні 2020 року – покроковий план створення в Україні повноцінної фінтех-екосистеми з інноваційними фінансовими сервісами та доступними цифровими послугами. Стратегія ґрунтувалась на ключових напрямках, визначених Стратегією розвитку фінансового сектору України до 2025 року, і структурувала основні тренди та напрями розвитку фінансових інновацій [1].

Паралельно значну роль у просуванні фінтех-культури відіграли масштабні державні цифрові сервіси, зокрема екосистема «Дія», яка інтегрувала електронні документи, цифрову ідентифікацію та фінансові транзакції в єдиному цифровому просторі та сприяла зростанню довіри населення до

онлайн-банкінгу. Показовими прикладами успішних фінтех-проектів є цифровий банк Monobank, який за даними CNBC у 2024 р. увійшов у 250 найкращих фінтех компаній світу [2], що функціонує без фізичної мережі відділень, платіжні платформи Fondy, WayForPay, Portmone, а також інноваційні сервіси дистанційного банкінгу Privat24. Ці рішення демонструють переваги гнучких бізнес-моделей, ефективну реалізацію клієнтоорієнтованих сервісів та здатність забезпечувати фінансові послуги в цифровому форматі без значних операційних витрат. А ще 11 лютого 2025 року британська fintech-компанія Revolut вийшла на український ринок, користуючись банківською ліцензією в Євросоюзі свого литовського банку Revolut Bank UAB. Клієнти з України тепер можуть відкрити картки у 30 валютах, крім гривні. За даними Forbes Ukraine, НБУ та Revolut розпочали регуляторний діалог про отримання компанією української банківської ліцензії [3]. Активне поширення фінтеху спричинило посилення конкуренції на фінансовому ринку, що стимулює традиційні банки модернізувати власні продукти, впроваджувати нові технологічні рішення, оптимізувати бізнес-процеси та покращувати якість сервісного обслуговування.

Отже, розвиток фінтех-сектору в Україні є закономірним результатом поєднання технологічних інновацій, високого рівня цифрової культури населення, активного формування державної політики цифровізації та зростання конкуренції на фінансовому ринку. Фінтех-компанії не лише пропонують альтернативні способи надання фінансових послуг, а й сприяють суттєвим структурним змінам у фінансовій системі, формуючи нові стандарти клієнтоорієнтованості, прозорості та ефективності. Запровадження Національним банком України Стратегії розвитку фінтеху до 2025 року засвідчує системний підхід держави до стимулювання фінансових інновацій. Фінтех-компанії, зокрема Monobank, Fondy, WayForPay, Portmone та інші, демонструють здатність ефективно конкурувати із традиційними фінансовими установами, пропонуючи гнучкі бізнес-моделі та високі стандарти цифрового сервісу. Це сприяє розширенню фінансової інклюзії, зниженню транзакційних витрат та підвищенню доступності фінансових послуг для населення та бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Розвиток фінтеху в Україні. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy/fintech2025>.
2. Fintech в Україні 2025: проблеми, тренди, інновації. URL: <https://mezha.ua/articles/chim-zhive-ukrajinskiy-fintech-sektor-300651/>.
3. Чому Revolut (поки) не став революцією в Україні. URL: <https://pravda.com.ua/experts/chomu-revolut-poki-ne-stav-revolyuciyeyu-v-ukrajini-807861/>.